

PROTAKOS

UTENOS KRAŠTO ALCHEMIJA

Anykščių kraštotyrininkai miesto šventėje

Liepos 25 dieną Anykščių miesto šventės metu Anykščių viešojoje bibliotekoje vyko kraštotyrininkų sambūris „Draugaukime – Bendraukime – Bendradarbiaukime“. Šventinį renginį pradėjo Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos valdybos pirmininkas Tautvydas Kontrimavičius įžanginiu žodžiu apie draugiją, prisiminė džiugias ir liūdnas akimirkas, tylos minute pakvietė visus pagerbti į Anapilį išėjusį Draugijos narį Alvydą Bitiną.

B. Šablevičius, bibliotekos direktorius R. Kutka ir kraštotyrininkų vadas T. Kontrimavičius

Kraštotyrininkų renginyje dalyvavo Draugijos narys, Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius. Meras įteikė pažymėjimą ir ženklą – 2019 m. Anykščių rajono Garbės piliečiui kraštotyrininkui prof. dr. Osvaldui Janoniui, kuris praėjusiais metais negalėjo dalyvauti garbingame savo apdovanojime. Meras padėkojo profesoriui už atsi-

davimą gimtajam Anykščių kraštui, palinkėjo sėkmės ir paprašė nenuleisti rankų, toliau darbuotis nelengvoje Anykščių krašto praeities tyrėjų veikloje.

Į renginį iš Vilniaus atvyko anykštėnas kraštotyrininkas, Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos pirmininkas Remigijus Bimba ir jo kolega Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos kancleris, Dokumentų priėmimo patikros ir heraldikos komisijos pirmininkas Paulius Vaniuchinas. R. Bimba ir P. Vaniuchinas atvežė Anykš-

herbą, nors pats buvo kilęs iš nekilmingos giminės. Pagal išlikusių vyskupo spaudų ir antspaudo ikonografiją, A. Baranausko herbe buvo pavaizduota apversta pasaga su riterišku kryžiumi jos viduje. Virš skydo – trijų lapų karūna su dviem perlais. Virš karūnos – į heraldinę kairę pasisukęs vanagas, pakeltoje dešinėje kojoje laikantis tokią pat pasagą, kaip ir skyde. Jam iš dešinės – pastoralas, iš kairės – mitra. Virš jų – vyskupo skrybėlė su virvelėmis ir kutaits. Po skydu ant auksinės grandinės kabojo auksinis kryžius.

Šventinio renginio metu netrūko sveikinimų. Viešosios bibliotekos direktorius Romas Kutka dėkodamas už ilgametę draugystę, nepailstamą veiklą, ieškojimus kraštotyros lobynuose ir kūrybingumą įteikė padėkos raštus visiems kraštotyrininkams 2020-tais metais išleidusiems knygas. Padėkos raštai buvo skirti prof. O. Janoniui, Raimondui Guobiui, Irmui Randakevičienei, dr. Broniui Šablevičiui, Vygan- dui Račkaičiui ir Rimantui P. Vanagui. Draugijos valdybos pirmininkas T. Kontrimavičius kvietė rašyti knygas ranka, nes bibliotekininkai labai laukia rankraščių, knygų autoriams įteikė dovanų rašiklius. Apdovanotas padėkos raštu buvo ir Draugijos narys Tautvilis Uža už kraštotyrininkų sambūrio akimir- kų įamžinimą fotografijose. Fotometraštininkui buvo įteiktas kraštotyros darbas su

visų praėjusių metų sambūrių nuotraukomis ir renginių aprašymais. Salėje renginio metu veikė paroda „Gimtojo krašto gamta Tautvilio Užos fotografijose“.

Po apdovanojimų buvo pristatyta kraštotyrininkės I. Randakevičienės knyga „Šiaurės eilės“. Kadangi Irma pati pirmoji Anykščių viešajai bibliotekai ir jos skaitytojams padovanojo

„aš“ egzistencines mintis. Čia yra viduramžių, antikos simbolių, o ir pati Šiaurė – greičiausiai ne vieta, o simbolis, kurio prasme kiekvienas, ko gero, suvokiame savaip“, – kalbėjo D. Nefienė. Renginio metu eilėraščius iš knygos skaitė VB Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkė Birutė Venteraitienė.

Knygos „Šiaurės eilės“ autorė dėkojo ir visiems pagėdaujantiems padovanojo savo knygas su autografais. I. Randakevičienė sveikino

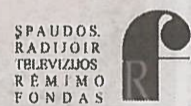
Iš kairės: Paulius Vaniuchinas, Sigutis Obelevičius, Remigijus Bimba

savo kūrybos knygas, jos knyga anykštėnams ir buvo pristatyta pirmiausiai. Renginio metu apie knygos autorę ir jos kūrybą kalbėjo A. Baranausko pagrindinės mokyklos mokytoja, Anykščių rajono tarybos narė Dangira Nefienė. Mokytoja pasidžiaugė, kad jai malonu pristatyti savo buvusios mokinės Irmos knygą, tačiau kartu prisipažino, kad kalbėti apie poeziją yra nelengva. „Poezija yra toks menas, kurį kiekvienas suvokia kitaip. Irmos eilės skatina galvoti, jausti, stengtis suvokti lyrinio

draugai, giminės, artimieji, bičiuliai ir bendraminčiai. Netradiciškai organizuotą jau tradicinį kraštotyrininkų sambūrį užbaigė bardas Algimantas Baronas grodamas gitara ir dainuodamas savo kūrybos dainas.

Ligita Matulienė, VB Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkė

Projektą remia

Patvirtinta Lietuvos etnografinių regionų herbų ir vėliavų naudojimo tvarka

Atsižvelgiant į tai, kad pastaruoju metu vis daugiau Lietuvos gyventojų, organizacijų ir įstaigų, siekiant parodyti regioninę tapatybę, naudoja etnografinių regionų vėliavas ir herbus, Etninės kultūros globos taryba (EKGT) nori supažindinti visuomenę su etnografinių regionų vėliavų ir herbų naudojimo tvarka.

Seimo teisės aktų registre jau įkelta Etnografinio regiono herbo naudojimo tvarka, patvirtinta EKGT 2019 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. TN-8 „Dėl Etnografinio regiono herbo naudojimo tvar-

kos patvirtinimo“, ir Etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarka, patvirtinta EKGT 2019 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. TN-7 „Dėl Etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarkos patvirtinimo“. Šiuose teisės aktuose nustatyti Lietuvos etnografinių regionų herbų ir vėliavų naudojimo tikslai ir atvejai, kada jie naudojami, leidimų naudoti etnografinių regionų herbus juridiniams asmenims suteikimo sąlygos, apibrėžtos etnografinių regionų herbų ir vėliavų ypatybės.

Štai, pavyzdžiui, etnografinių regionų vėliavos

iškėlimo tvarka nurodo, kad Lietuvos etnografinių regionų vėliavos iškeliamos per tam tikro regiono atmintinę dieną miestų aikštėse, prie pastatų, tvirtinamos šalia automobilių. Taip pat etnografinio regiono vėliava gali būti naudojama miestų šventinėse eitynėse, uždaroje patalpose vykstančiuose renginiuose bei sporto arenoje, kai per čempionatus, pirmenybes ar varžybas dalyvauja tam tikro etnografinio regiono komandos ar sportininkai. Etnografinių regionų vėliavos nuolat iškeliamos šalia EKGT būstinės, taip pat gali būti iškeltos prie tam tik-

ram etnografiniam regionui priskiriamų savivaldybių, seniūnijų, bendruomenių ir nevyriausybinų organizacijų pastatų.

Etnografinių regionų herbai, kaip žinia, naudojami siekiant parodyti regioninę tapatybę, todėl tam tikro etnografinio regiono herbą galima naudoti etnografinio regiono herbiniame antspaude, institucijų ir įstaigų pastatuose, šventėse. Etnografinio regiono herbas gali būti vaizduojamas jį reprezentuojančiuose suvenyruose ir meno kūriniuose bei leidybos, mokslo ir visuomenės informavimo srityse. Būtina paminėti, kad juridiniai asmenys, norintys naudoti etnografinio regiono herbą savo oficialiuose dokumentuose, logotipuose

ir antspauduose, privalo pateikti prašymą EKGT ir gauti leidimą.

Kol kas Lietuvos etnografinio regiono herbo ir Lietuvos etnografinio regiono vėliavos naudojimo tvarkose aprašyti tik keturių Lietuvos etnografinių regionų (Aukštaitijos, Dzūkijos (Dainavos), Suvalkijos (Sūduvos) ir Žemaitijos) heraldiniai ženklai. Mažosios Lietuvos vėliava ir herbas nereglamentuoti, nes nėra baigtas šio regiono heraldinių ženklų kūrimo ir derinimo su LHK procesas.

EKGT informacija

Projektą remia

